

Sivistysvaliokunnan mietintö 2/1996 vp

Hallituksen esitys laiksi Helsingin yliopistosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunta on 7 päivänä toukokuuta 1996 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi otsikossa mainitun hallituksen esityksen 50/1996 vp.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina apulaisosastopäällikkö Juhani Hakkarainen opetusministeriöstä, vararehtori Arto Mustajoki Helsingin yliopistosta, vararehtori Toivo Katila Teknillisestä korkeakoulusta, apulaisprofessori Rauno Julin Jyväskylän yliopistosta ja koulutuspoliittinen sihteeri Marko Tervaportti Helsingin yliopiston ylioppilaskunnasta.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan Helsingin yliopistosta annettua lakia muutettavaksi siten, että yliopiston yhteydessä olisi yliopistolle ja Teknilliselle korkeakoululle yhteinen fysiikan tutkimuslaitos. Tutkimuslaitos muodostettaisiin Helsingin yliopiston teoreettisen fysiikan tutkimuslaitoksesta ja suurenergiafysiikan tutkimuslaitoksesta sekä Teknillisen korkeakoulun hiukkasteknologian instituutista.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä syyskuuta 1996.

Valiokunnan kannanotot

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin.

Lakiehdotus toteuttaa valiokunnan aikaisemmat kannanotot, joissa valiokunta on painottanut korkeakoulujen välistä yhteistyötä ja verkostoitumista. Yhdistämällä perustutkimuksen ja soveltavan tutkimuksen yksiköitä parannetaan tutkimustoiminnan kustannustehokkuutta sekä

tutkimusvarojen tarkoituksenmukaista ohjautumista korkeatasoisiin hankkeisiin. Yhdistäminen vahvistaa laitosten keskeisiä osaamisalueita ja parantaa Suomen kansainvälistä tieteellistä ja teknologista kilpailukykyä hiukkasfysiikan alalla. Tarkoituksena on lisäksi, että uusi tutkimuslaitos toimisi jatkokoulutustoiminnassaan yhteistyössä sekä yliopiston että muiden korkeakoulujen fysiikan koulutusta järjestävien laitosten kanssa. Uuden laitoksen toiminnassa tulee huolehtia myös siitä, että yhteistyömahdollisuudet ovat muidenkin kuin yhteistyöhön osallistuvien korkeakoulujen hyödynnettävissä ja että uudistus ei vähennä muiden korkeakoulujen toimintamahdollisuuksia.

Hallituksen esityksen perustelujen mukaan fysiikan tutkimuslaitoksen toiminnan alkuvaiheessa Helsingin yliopiston kanssa yhteistyössä toimisi vain Teknillinen korkeakoulu. Tarkoituksena on ehdotetulla lainmuutoksella kuitenkin mahdollistaa myös sellainen kehitys, että tutkimuslaitos vastaisuudessa toimisi useamman korkeakoulun yhteisenä laitoksena. Valiokunta pitää toivottavana tällaista kehitystä, jonka tuloksena kyseessä oleva laitos toimii useiden korkeakoulujen yhteistyöyksikkönä ja osa toiminnasta on verkostomaisesti hajautettua. Valiokunta kiinnittää huomiota lakiehdotuksen 2 momentin ensimmäiseen virkkeeseen, jonka mukaan tutkimuslaitoksen hallinto voidaan järjestää yliopiston ja *muiden* korkeakoulujen yhteistyön pohjalta. Sen varalta, että yhteistyöhön myöhemmin tulee mukaan Teknillisen korkeakoulun lisäksi muitakin korkeakouluja, valiokunta pitää tärkeänä, että tutkimuslaitosta koskeva asetus mahdollistaisi myös muiden korkeakoulujen edustuksen laitoksen johtokunnassa.

Edellä esitetyn perusteella sivistysvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Helsingissä 29 päivänä toukokuuta 1996

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Kirsti Ala-Harja /kok, varapuheenjohtaja Jukka Gustafsson /sd ja jäsenet Tapio Karjalainen /sd, Ossi Korteniemi /kesk, Irina Krohn /vihr, Ulla-

Maj Kukkonen /r, Markku Markkula /kok, Arja Ojala /sd, Päivi Räsänen /skl, Hannu Takkula /kesk, Irja Tulonen /kok ja Anu Vehviläinen /kesk sekä varajäsenet Liisa Hyssälä /kesk ja Kari Uotila /vas.
